

odziva na kompleksne nesreče, ki lahko vključujejo tudi več deset različnih organizacij. Trinajsti prispevek izpostavlja staranje prebivalstva v Sloveniji kot izziv na področju pripravljenosti na naravne nesreče na primeru usposabljanja iz prve pomoči. Sklepni, štirinajsti prispevek, pa obravnava identifikacijo osebnih spodbujevalnih in zaviralnih dejavnikov za (ne)nudenje prve pomoči v Sloveniji. Pestrost zbranih prispevkov v monografiji s tem podčrtuje napredek slovenske znanosti in spoznanja ob odzivih na naravne nesreče, ki pogosto izhajajo iz vzrokov globalnih sprememb, ki se odražajo na lokalni ravni.

Monografija je obenem posvečena dr. Milanu Orožnu Adamiču (1946–2018), ki je bil pobudnik in prvi vodja Oddelka za naravne nesreče Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU.

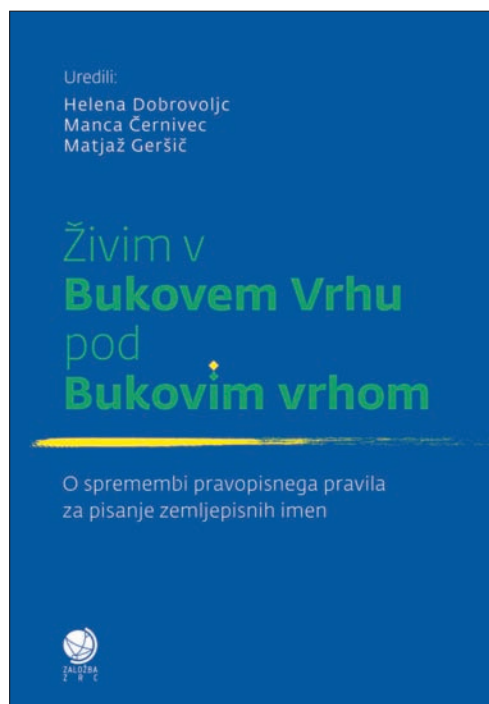
Monografija je prosto dostopna na spletnem naslovu: <https://doi.org/10.3986/9789610502678>.

Jure Tičar

Helena Dobrovoljc, Manca Černivec, Matjaž Geršič (uredniki):

Živim v Bukovem Vrhu pod Bukovim vrhom. O spremembi pravopisnega pravila za pisanje zemljepisnih imen

Ljubljana 2020: Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša in Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU, Založba ZRC, 90 strani, ISBN 978-961-05-0437-5 (tiskana različica), ISBN 978-961-05-0432-0 (elektronski vir)

V okviru prenove pravopisnih pravil pod vodstvom Pravopisne komisije pri SAZU in ZRC SAZU se je izpostavil problem zapisovanja začetnice v neprvih sestavinah zemljepisnih imen, saj se pogosto pojavijo dvomi o tem, ali gre za lastno ali občno ime, na primer *Kočevski Rog* ali *Kočevski rog*. Zato je bila že leta 2015 ob srečanju predstavnikov Pravopisne komisije pri SAZU in ZRC SAZU ter Komisije

za standardizacijo zemljepisnih imen Vlade Republike Slovenije dana pobuda za spremembo pravopisnega pravila, ki določa pisanje začetnice v neprvih sestavinah zemljepisnih imen. Sodelovanje je leta 2019 privedlo do organizacije zanimivega posveta *Srečanje dveh komisij*, na katerem so se soočila različna, tudi nasprotujoča si, mnenja. Zaradi tega je bila na temelju srečanja kasneje izvedena obširna anketa o izzivu zapisovanja zemljepisnih imen. Vanjo so bili vključeni številni strokovnjaki različnih področij. Izhodišča za pripravo ankete in nadaljnega dela pa predstavlja prav pričajuča knjiga. V uvodnem spremnem besedilu *Pravopisna reforma in jezikovni uporabniki* (avtorica Manca Černivec) so glede na predstavljena stališča udeležencev posveta zapisani predlogi, ki so bili predstavljeni anketiranim. Anketa je sicer že zaključena.

V knjigi je veliko zanimivih pogledov na pisanje zemljepisnih imen, a naj na tem mestu na kratko predstavimo dve.

Najprej omenimo poglavje, ki so ga pripravili geografi. V poglavju *Geografski pogled na pisanje velike in male začetnice pri večbesednih zemljepisnih imenih* so avtorji Matjaž Geršič, Drago Kladnik in Drago Perko najprej predstavili preteklo delo geografov na področju zemljepisnih imen ter sodelovanje pri oblikovanju pravopisnih pravil, nato pa predstavili tudi aktualno mnenje širše geografske stroke glede zapisovanja zemljepisnih imen. Tega so pridobili s pomočjo kratke spletne ankete, v kateri so anketirane povprašali za mnenje, ali naj se pravila zapisovanja zemljepisnih imen poenostavijo (in se vsi deli zemljepisnih imen, razen predlogov, pišejo z veliko začetnico), ohranijo kot so ali pa spremijo le delno (in se z veliko začetnico piše vse dele imena le pri naseljih). Anketo je v celoti izpolnilo 219 anketirancev. Rezultati so pokazali, da rahla večina anketiranih podpira ohranitev obstoječih pravil, malenkost manj pa je takih, ki podpirajo širšo poenostavitev zapisov, torej vse z veliko začetnico. Delnim spremembam je naklonjenih najmanj anketiranih.

Zanimivo je tudi poglavje Helene Dobrovoljc z naslovom *Težavnost pravopisnih reform v dobi jezikovne ustaljenosti*. V njem je predstavljena analiza pojava nekaterih večbesednih zemljepisnih imen v besedilih korpusih. Za primer lahko navedemo različici zapisa imen *Goriška brda*/*Goriška Brda* in *Kočevski rog*/*Kočevski Rog*. Po obstoječih pravilih pišemo obe imeni z malo začetnico pri drugi besedi, po pregledu korpusa pa se je izkazalo, da je v prvem primeru dejansko večkrat uporabljeno ime *Goriška brda*, v drugem pa *Kočevski Rog*. V slednjem primeru gre po citiranih virih za dejstvo, da je pokrajina ime Rog (brez oznake 'kočevski') nosila samostojno do druge svetovne vojne.

Ostale zanimive podatke, kot so pogostosti zapisov zemljepisnih imen, podrobni rezultati geografske ankete, ter mnenja vseh piscev prispevkov, skupaj je zbranih osem prispevkov desetih avtorjev, bo bralec našel v knjigi, ki v celoti dostopna tudi v elektronski obliki na spletnih straneh Založbe ZRC: <https://doi.org/10.3986/9789610504320>.

Rok Ciglič